

TRATAT din 3 decembrie 1958

între Republica Populara Română și Republica Populara Bulgaria privind asistența juridică în cauzele civile, familiale și penale

EMITENT

• MAREA ADUNARE NAȚIONALĂ

Publicat în BULETINUL OFICIAL nr. 11 din 24 aprilie 1959

Data intrării în vigoare 24-04-1959

Prezidiul Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Române și

Prezidiul Adunării Populare a Republicii Populare Bulgaria,

în dorința de a întări legăturile fratesti dintre cele două țări și popoarele lor și a dezvolta colaborarea în domeniul relațiilor juridice, au hotărât să încheie un tratat privind asistența juridică în cauzele civile, familiale și penale și au numit în acest scop plenipotențiarilor lor:

Prezidiul Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Române pe Rudolf Rosman, Adjunct al Ministrului Justiției;

Prezidiul Adunării Populare a Republicii Populare Bulgaria pe Gheorghe Mihailov, Ministrul Adjunct al Justiției

care, după schimbul deplinilor puteri, găsite în buna și cuvenită forma,

au convenit asupra celor ce urmează:

Partea I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1

Ocrotirea juridică

1. Cetățenii unei Părți Contractante și persoanele juridice înființate pe baza prevederilor legale ale acesteia (denumite în cele ce urmează "cetățeni"), se bucura pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, în ce privește drepturile lor personale și patrimoniale, de aceeași ocrotire juridică ca și cetățenii proprii.

2. Cetățenii unei Părți Contractante au dreptul să se adreseze liber și nestânjenit instanțelor judecătorești, procuraturii, notariatelor de stat (denumite în cele ce urmează "instituții judiciare"), precum și altor instituții ale celeilalte Părți Contractante în competența cărora intra probleme de drept civil, familial și penal, pot să-și susțină interesele în fața acestora, să facă cereri și să introducă acțiuni în aceleași condiții ca și cetățenii acesteia.

Articolul 2

Acordarea asistenței juridice

1. Instituțiile judiciare ale ambelor Părți Contractante își acorda reciproc asistența juridică în cauzele civile, familiale și penale.

2. Instituțiile judiciare acorda asistența juridică și altor instituții în competența cărora intra cauzele arătate în alineatul 1.

Articolul 3

Modul de legătură

1. În realizarea asistenței juridice, instituțiile judiciare ale celor două Părți Contractante comunică între ele prin intermediul organelor lor centrale, în măsura în care în prezentul Tratat nu s-a stabilit în alt fel.

2. Alte instituții care au în competența probleme de drept civil sau familial comunică cu instituțiile judiciare ale celeilalte Părți Contractante prin intermediul Ministerului Justiției.

Articolul 4

Obiectul asistenței juridice

Părțile Contractante își acorda reciproc asistența juridică prin îndeplinirea unor activități procesuale cum ar fi: întocmirea, expedierea și înminarea actelor, expedierea sau predarea probelor materiale, efectuarea expertizelor și a cercetărilor locale, interogarea părților, invinuitilor, audierea martorilor, experților și altor persoane, efectuarea perchezitiilor și sechestrelor.

Articolul 5

Limba folosită în relațiile de asistență juridică

1. Instituțiile judiciare și celelalte instituții ale Părților Contractante folosesc în relațiile dintre ele limba proprie sau limba rusa.

2. Cererile pentru acordarea asistenței juridice, precum și actele anexate trebuie să fie întocmite în limba Părții Contractante solicitante însoțite de o traducere certificată în limba Părții Contractante solicitate.

3. Partea Contractantă solicitantă efectuează lucrările privitoare la îndeplinirea cererii de acordare a asistenței juridice în limba sa proprie.

Articolul 6

Cuprinsul cererii de acordare a asistenței juridice

Cererea de acordare a asistenței juridice trebuie să conțină următoarele date:

- a)** denumirea instituției solicitante;
- b)** denumirea instituției solicitate;
- c)** indicarea cauzei în care se solicită asistența juridică;
- d)** numele și prenumele părților, invinuitorilor, inculpaților sau condamnaților, cetățenia lor, ocupația și domiciliul sau reședința lor, iar în cazul când aceștia au reprezentanți - numele și adresa lor;
- e)** datele necesare cu privire la obiectul cererii, iar în cauzele penale și descrierea faptei.

Articolul 7

Modul de rezolvare

1. În îndeplinirea cererii de acordare a asistenței juridice instituția solicitată aplica normele legale ale statului sau. Instituția solicitată poate, la cerere, aplica normele procedurale ale Părții Contractante solicitante, dar numai în măsura în care aplicarea acestora ar fi admisibilă în raport cu legislația statului sau.
2. Dacă instituția solicitată nu este competența sa îndeplinească cererea, ea o va transmite din oficiu instituției competente, încunostintind totodată despre aceasta instituția solicitanta.
3. La cerere, instituția solicitată va comunica în timp util instituției solicitante data și locul îndeplinirii cererii de acordare a asistenței juridice.
4. După îndeplinirea cererii, instituția solicitată transmite instituției solicitante actele respective. În cazul când asistența juridică nu a putut fi acordată, instituția solicitată va restitui actele instituției solicitante, comunicându-i totodată împrejurările care au împiedicat-o să îndeplinească cererea.

Articolul 8

Forma actelor

Acele care se transmit pe baza acestui Tratat vor trebui să fie semnate și prevăzute cu sigiliul oficial.

Articolul 9

Inviolabilitatea martorilor și experților

Martorul sau expertul care, fiind citat prin instituția Părții Contractante solicitate, se prezintă în fața instituției Părții Contractante solicitante, nu poate, oricare ar fi cetățenia sa, să fie tras la răspundere penală, arestat sau supus executării unei pedepse penale, pe teritoriul acesteia, pentru infracțiunea ce formează obiectul procesului pentru care a fost citat sau pentru o alta infracțiune săvârșită înainte de trecerea frontierei de stat.

Martorul sau expertul pierde aceasta garanție dacă nu a părăsit teritoriul Părții Contractante solicitante în termen de o săptămână din ziua când instituția care l-a ascultat îi comunică ca prezenta sa nu mai este necesară. În acest termen nu se include timpul în care martorul sau expertul nu a putut părăsi teritoriul Părții Contractante solicitante din motive independente de voința sa.

Articolul 10

Reguli privind inminarea actelor

1. Instituția solicitată inminează actele în conformitate cu dispozițiile legale ale statului sau, cu condiția ca aceste acte să fie scrise în limba sa ori să fie însoțite de o traducere certificată. În caz contrar, instituția solicitată inminează actele destinatarului numai dacă acesta este de acord să le primească.
2. Certificarea traducerii se face de către un traducător oficial, de instituția de la care emana cererea, sau de un traducător numit de aceasta potrivit dispozițiilor legale ori de către reprezentanta diplomatică sau oficiul consular al uneia din Părțile Contractante.
3. Cererea de inminare trebuie să conțină adresa exactă a destinatarului și indicarea actelor ce urmează să fie inminate.
4. Dacă inminarea nu poate fi efectuată la adresa indicată în cerere, instituția solicitată va lua din proprie inițiativă măsurile necesare pentru stabilirea adresei; dacă nu se poate stabili adresa, instituția solicitată va încunostinti despre aceasta instituția solicitanta și va aștepta răspunsul.

Articolul 11

Dovada de inminare

Dovada de inminare a actelor se întocmește în conformitate cu regulile de inminare a actelor, în vigoare pe teritoriul Părții Contractante solicitate.

Articolul 12

Inminarea de acte propriilor cetățeni

Ambele Părți Contractante au dreptul să inmineze, prin reprezentantele lor diplomatice sau oficiile consulare, acte propriilor lor cetățeni, dacă aceștia accepta primirea.

Articolul 13

Valabilitatea actelor

1. Actele care au fost întocmite sau certificate de un organ de stat sau de către o persoană oficială pe teritoriul uneia din Părțile Contractante, în limitele competenței lor. În forma stabilită de lege și prevăzute cu sigiliul oficial, sînt valabile pe teritoriul celeilalte Părți Contractante fără vreo alta certificare. Aceasta este valabil și pentru semnăturile care sînt legalizate conform prevederilor legale ale uneia din Părțile Contractante.
2. Actele care pe teritoriul unei Părți Contractante se considera ca fiind acte oficiale, sînt socotite și pe teritoriul celeilalte Părți Contractante ca avînd forța probatorie a actelor oficiale.

Articolul 14

Cheltuielile legate de acordarea asistenței juridice

1. Partea Contractantă solicitată nu va pretinde plata cheltuielilor ce se fac cu ocazia acordării asistenței juridice. Părțile Contractante suportă toate cheltuielile ocazionate de acordarea asistenței juridice pe teritoriul lor, inclusiv și pe acelea care au fost făcute cu ocazia administrării probelor.
2. Instituția solicitată comunică instituției solicitante cuantumul acestor cheltuieli. Dacă instituția solicitantă percepe aceste cheltuieli de la persoana obligată să le plătească, ele rămîn Părții Contractante a carei instituție le-a perceput.

Articolul 15

Refuzul asistenței juridice

Asistența juridică poate fi refuzată dacă acordarea ei ar putea aduce atingere ordinii social-economice a Părții Contractante solicitate.

Articolul 16

Informații privind probleme de drept

Ministerele de justiție și procuraturile generale ale celor două Părți Contractante se informează reciproc, la cerere, asupra problemelor de drept.

Partea a II-a DISPOZIȚII SPECIALE

Capitolul 1

Asistența juridică în cauzele civile și familiale

Secțiunea I

Cheltuieli de judecată

Articolul 17

Scutirea de garanție procesuala

Cetățenii unei Părți Contractante, care se adresează instanțelor judecătorești ale celeilalte Părți Contractante, dacă domiciliază pe teritoriul uneia dintre Părțile Contractante, nu pot fi obligați să depună cauțiuni pentru motivul că sînt străini sau că nu au domiciliul, reședința sau sediul pe teritoriul Părții Contractante căreia aparține instanța solicitată.

Articolul 18

Scutirea de taxe și cheltuieli de judecată

Cetățenii uneia din Părțile Contractante beneficiază pe teritoriul celeilalte Părți Contractante de scutire de taxe și cheltuieli de judecată, precum și de asistența judiciară gratuită, în aceeași măsură și în aceleași condiții ca și cetățenii proprii. Scutirea de cheltuieli cuprinde toate actele procesuale, inclusiv cele privind executarea.

Articolul 19

1. Adeverințele cu privire la starea unei persoane, precum și cele privind situația familială și materială necesare pentru obținerea scutirii de taxe și cheltuieli de judecată, se eliberează de organul competent al Părții Contractante pe teritoriul căreia domiciliază sau are reședința persoana care a făcut cererea.
2. Dacă persoana care a făcut cererea nu are domiciliul sau reședința pe teritoriul nici uneia dintre Părțile Contractante, este suficientă adeverința eliberată sau certificată de reprezentanta diplomatică sau oficiul consular al statului sau.
3. Organul care urmează a se pronunța asupra cererii de scutire de taxe și cheltuieli de judecată poate cere date suplimentare.

Articolul 20

Cetățeanul unei Părți Contractante care vrea să solicite organului competent al celeilalte Părți Contractante scutire de taxe și cheltuieli de judecată, precum și asistența judiciară gratuită, se va adresa la instituția judiciară competentă de la domiciliul sau reședința sa. Cererea de scutire de taxe și cheltuieli de judecată făcută în forma legală se va transmite, împreună cu actele prevăzute la punctul 1 al articolului 19, precum și cu alte acte prezentate de persoana solicitantă, instituției judiciare a celeilalte Părți Contractante.

Secțiunea II

Statutul personal și dreptul familiei

Articolul 21

Capacitatea persoanei

Capacitatea persoanei se stabilește potrivit legislației Părții Contractante al carei cetățean este persoana.

Articolul 22

Încheierea căsătoriei

1. Forma încheierii căsătoriei este determinată de legea Părții Contractante pe al carei teritoriu se încheie căsătoria.
2. Pentru căsătoria care se încheie în fața unui reprezentant diplomatic sau consular împuternicit cu aceasta, forma încheierii căsătoriei este determinată de legea țării căreia îi aparține reprezentantul diplomatic sau consular.
3. În ce privește condițiile de fond cerute pentru încheierea căsătoriei, fiecare dintre viitorii soți este supus legii acelei Părți Contractante al carei cetățean este.

Articolul 23

Raporturile personale și patrimoniale ale soților

1. Raporturile personale și patrimoniale ale soților sînt reglementate de legea Părții Contractante ai carei cetățeni sînt.
2. Dacă unul din soți este cetățean al unei Părți Contractante iar celălalt soț - cetățean al celeilalte Părți Contractante - raporturile lor personale și patrimoniale se reglementează după legea acelei Părți Contractante pe al carei teritoriu ei își au domiciliul comun.
3. Dacă, în cazul prevăzut în alineatul 2, unul din soți domiciliază pe teritoriul uneia din Părțile Contractante și celălalt pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, raporturile lor personale și patrimoniale se reglementează după legea Părții Contractante pe al carei teritoriu și-au avut ultimul domiciliu comun.

Articolul 24

Divorțul

1. Pentru divorț, dacă amindoi soții au cetățenia unei Părți Contractante și domiciliază la data introducerii acțiunii de divorț pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, va fi aplicabilă legea Părții Contractante ai carei cetățeni sînt soții. Competente sînt instanțele ambelor Părți Contractante.
2. În caz ca la data introducerii acțiunii de divorț, unul din soți este cetățean al uneia din Părțile Contractante, iar celălalt soț este cetățean al celeilalte Părți Contractante și domiciliază fie amindoi pe teritoriul aceleiași Părți Contractante, fie unul pe teritoriul unei Părți Contractante și altul pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, sînt competente pentru divorț instanțele ambelor Părți Contractante. Instanța care judeca aplica legea statului sau.

Articolul 25

Raporturile juridice între părinți și copii

În cauzele privind contestarea și tăgăduirea, precum și stabilirea paternității și cele privind contestarea și stabilirea maternității, este aplicabilă legea Părții Contractante al carei cetățean este copilul.

Articolul 26

Raporturile juridice dintre copil și părinți se stabilesc potrivit legii Părții Contractante al carei cetățean este copilul.

Articolul 27

1. Pentru rezolvarea cauzelor prevăzute în articolele 25 și 26 sînt competente instanțele acelei Părți Contractante al carei cetățean este copilul.
2. Dacă reclamantul și pîrîtul domiciliază pe teritoriul aceleiași Părți Contractante, sînt competente de asemenea, și instanțele acestei Părți Contractante, cu respectarea dispozițiilor articolelor 25 și 26.

Articolul 28

Declararea dispariției sau morții unei persoane și stabilirea datei morții

1. Pentru declararea dispariției, morții sau stabilirea datei morții unei persoane, este competența instituția judiciară a Părții Contractante pe al carei teritoriu persoana dispărută sau decedată și-a avut ultimul ei domiciliu.
2. Instituția judiciară a fiecărei Părți Contractante este competența sa declare dispariția sau moartea ori stabilirea datei morții propriilor ei cetățeni care și-au avut ultimul domiciliu pe teritoriul celeilalte Părți, în următoarele condiții:
 - a) dacă declararea dispariției sau morții ori stabilirea datei morții este cerută de o persoană care vrea să valorifice un drept succesoral sau un drept izvorînd din raporturile patrimoniale dintre soți avînd ca obiect un imobil al dispărutului sau decedatului, situat pe teritoriul Părții Contractante al carei cetățean a fost dispărutul sau decedatul;

b) dacă declararea dispariției sau a morții ori stabilirea datei morții este cerută de soț sau soție care, la data introducerii cererii, domiciliază pe teritoriul Părții Contractante al carei cetățean a fost disparutul sau decedatul.

3. La examinarea cauzelor de declarare a dispariției, a morții, precum și de stabilire a datei morții, instituțiile judiciare ale Părților Contractante aplică legea statului lor.

Tutela și curatela

Articolul 29

1. În cauzele de tutela și curatela privind cetățenii Părților Contractante, sînt competente, în măsura în care prezentul Tratat nu prevede altfel, instituțiile Părții Contractante al carei cetățean este persoana căreia urmează să i se instituie tutela sau curatela.
2. Cazurile și condițiile pentru instituirea ori desființarea tutelei sau curatelei, se reglementează de legea Părții Contractante al carei cetățean este persoana căreia urmează să i se instituie tutela sau curatela.
3. Raporturile juridice dintre tutor sau curator și persoana căreia i s-a instituit tutela sau curatela, se stabilesc potrivit legii Părții Contractante căreia îi aparține instituția care a instituit tutela sau curatela.
4. În ceea ce privește obligația de acceptare a tutelei sau curatelei, se aplică legea Părții Contractante al carei cetățean este persoana ce urmează să devină tutor sau curator.

Articolul 30

1. În cazul cînd urmează să se ia măsuri privind tutela sau curatela pentru ocrotirea intereselor cetățeanului unei Părți Contractante al cărui domiciliu, reședința sau bunuri se afla pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, instituția acestei Părți Contractante înștiințează de îndată instituția competența conform alineatului 1 al articolului 29.
2. În cazurile care nu comporta amîinare, instituția celeilalte Părți Contractante poate lua singura măsuri în conformitate cu legea sa, dar este obligată să informeze de îndată instituția competența conform alineatului 1 al articolului 29. Măsurile luate își păstrează valabilitatea pînă cînd aceasta instituție nu a luat o altă hotărîre.

Articolul 31

1. Instituția competența conform alineatului 1 al articolului 29, poate transmite competența privind tutela sau curatela instituției celeilalte Părți Contractante, atunci cînd persoana căreia i s-a instituit tutela sau curatela are domiciliul, reședința sau bunurile pe teritoriul acestei Părți Contractante. Competența se considera transmisă, atunci cînd instituția căreia îi este adresată cererea, accepta preluarea acestei competente și informează despre aceasta instituția de la care provine cererea.
2. Instituția care, conform alineatului 1, a acceptat preluarea competentei, exercită tutela sau curatela în conformitate cu legea statului său. Totuși, în problema capacității de folosință sau a capacității de exercițiu ea va aplica legea Părții Contractante al carei cetățean este persoana căreia i s-a instituit tutela sau curatela. Ea nu are dreptul să adopte hotărîri în probleme privitoare la statutul personal al acesteia.

Articolul 32

Înfierea

1. Înfierea, precum și desfacerea, constatarea nulității sau anularea înfierii se face potrivit legislației Părții Contractante al carei cetățean este infietorul în momentul înfierii, desfacerii, constatării nulității sau anulării înfierii.
2. În cazul cînd persoana ce urmează să se înfia este cetățean al celeilalte Părți Contractante, pentru înfiere se va lua, după caz, încuviințarea acelei Părți Contractante, părerea sau consimțămîntul celui care urmează să se înfia, consimțămîntul reprezentantului sau legal ori al autorității tutelare sau al altor persoane sau instituții, dacă acestea sînt cerute de legea Părții Contractante al carei cetățean este copilul.
3. În cazul cînd persoana ce se înfiaza de către soți, dintre care unul este cetățean al unei Părți Contractante iar altul al celeilalte Părți Contractante, înfierea, desfacerea, constatarea nulității sau anularea înfierii se face în conformitate cu legea ambelor Părți Contractante.
4. În cauzele de înfiere, desfacere, constatare a nulității sau anularea înfierii, este competența instituția Părții Contractante al carei cetățean este infietorul în momentul înfierii, desfacerii, constatării nulității sau anulării ei. În cazul prevăzut în alineatul 3, este competența instituția acelei Părți Contractante pe teritoriul căreia soții au sau au avut domiciliul comun.

Secțiunea III

Transmiterea actelor de stare civilă și a altor acte

Articolul 33

1. Fiecare Parte Contractantă transmite, la cerere, celeilalte Părți Contractante, prin organele centrale certificatele de stare civilă, actele de studii și de stagiu în munca ale cetățenilor celeilalte Părți Contractante. În cerere vor fi indicate datele necesare. Actele vor fi întocmite în limba Părții Contractante solicitate și se vor transmite în mod gratuit.

2. Transmiterea altor acte privind drepturile și interesele personale ale cetățenilor celeilalte Părți Contractante se face la cerere, pe cale diplomatică.

Secțiunea IV

Dispoziții cu privire la succesiuni

Articolul 34

Principiul egalității

1. Cetățenii unei Părți Contractante sînt egali cu cetățenii celeilalte Părți Contractante, care domiciliază pe teritoriul acesteia, în ce privește capacitatea de a întocmi sau revoca un testament cu privire la bunurile care se găsesc și drepturile ce urmează a fi realizate pe teritoriul acestei Părți Contractante, precum și în ce privește capacitatea de a dobîndi prin moștenire sau legat astfel de bunuri și drepturi. Bunurile și drepturile se transmit acestora în condițiile stabilite pentru cetățenii proprii care domiciliază pe teritoriul acestei Părți Contractante.

Articolul 35

Dreptul succesoral

1. Succesiunea bunurilor mobile se reglementează de legea acelei Părți Contractante al carei cetățean a fost defunctul în momentul morții.

2. Succesiunea bunurilor imobile se reglementează de legea acelei Părți Contractante pe teritoriul căreia se afla bunurile.

Articolul 36

Bunuri succesoriale vacante

Bunurile mobile succesoriale vacante revin statului al cărui cetățean a fost defunctul în momentul morții, iar bunurile imobile succesoriale vacante revin statului pe teritoriul căruia se afla.

Articolul 37

Testamentul

1. În privința capacității de a testa și de a revoca testamentul, precum și în privința consecințelor juridice ale viciilor de voință, se va aplica legea Părții Contractante al carei cetățean a fost defunctul la data întocmirii sau revocării testamentului.

2. Forma întocmirii și revocării unui testament este aceea prevăzută de legea Părții Contractante al carei cetățean a fost defunctul sau de legea Părții Contractante pe teritoriul căreia aceste acte au fost făcute.

Articolul 38

Competența în cauzele de succesiune

1. Cauzele succesoriale privind bunuri mobile, cu excepția prevăzută la alineatul 4 al prezentului articol, sînt de competența instituțiilor Părții Contractante al carei cetățean a fost defunctul în momentul morții.

2. Cauzele succesoriale privind bunurile imobile sînt de competența instituțiilor Părții Contractante pe teritoriul căreia se afla aceste bunuri.

3. Dispozițiile alineatelor 1 și 2 se vor aplica în mod corespunzător și litigiilor care se nasc în legătură cu dreptul de succesiune.

4. Dacă toate bunurile mobile succesoriale rămase de la cetățeanul uneia din Părțile Contractante sînt situate pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, la cererea oricărui succesor și numai dacă toți succesorii sînt de acord, competența revine instituției acestei Părți Contractante.

Articolul 39

Comunicarea cazurilor de deces

1. În cazul cînd cetățeanul unei Părți Contractante moare pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, instituția competența va înștiința de îndată reprezentanta diplomatică sau oficiul consular al celeilalte Părți Contractante despre deces, comunicînd tot ceea ce cunoaște despre succesorii, despre domiciliul sau reședința lor, despre masa succesorală și valoarea succesiunii, precum și despre actele sau dispozițiile testamentare ale defunctului.

2. Dacă reprezentanta diplomatică sau oficiul consular deține date cu privire la un deces în condițiile alineatului 1, va comunica aceasta instituției competente pentru a lua măsurile necesare de conservare a succesiunii.

Articolul 40

Drepturile reprezentanțelor diplomatice sau oficiilor consulare în cauzele succesoriale

1. În toate cauzele succesoriale de pe teritoriul unei Părți Contractante, reprezentanta diplomatică sau oficiul consular al celeilalte Părți Contractante are dreptul să reprezinte în fața oricărei instituții pe cetățenii proprii, fără să fie necesar un mandat special, dacă aceștia lipsesc și nu și-au desemnat un mandatar.

2. Dacă cetățeanul unei Părți Contractante moare în timpul călătoriei pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, unde nu a avut domiciliul sau reședința, obiectele pe care le-a avut asupra să se pun la dispoziția reprezentantei diplomatice sau oficiului consular al Părții Contractante al carei cetățean a fost defunctul, fără vreo alta procedură.

Articolul 41

Deschiderea testamentului

Deschiderea testamentului este în căderea instituției competente a Părții Contractante pe teritoriul căreia se afla testamentul. Copia certificată a testamentului și procesul-verbal referitor la starea și conținutul testamentului și, în funcție de împrejurări, copia certificată a procesului-verbal de deschidere a testamentului, precum și originalul testamentului, dacă se cere și este posibil, se trimit instituției competente a celeilalte Părți Contractante, dacă defunctul a fost cetățean al acesteia sau dacă o instituție a acestei Părți Contractante este competența să efectueze procedura succesorală.

Articolul 42

Măsuri de conservare a succesiunii

1. Instituțiile fiecărei Părți Contractante vor lua, potrivit legii lor, măsurile necesare pentru conservarea sau administrarea bunurilor succesoriale rămase pe teritoriul lor în urma decesului unui cetățean al celeilalte Părți Contractante.
2. Ele informează fără întârziere reprezentanta diplomatică sau oficiul consular al celeilalte Părți Contractante despre măsurile luate conform alineatului 1; reprezentanta diplomatică sau oficiul consular pot participa la realizarea acestor măsuri. La propunerea reprezentantei diplomatice sau oficiului consular, măsurile luate conform alineatului 1 vor putea fi schimbate sau anulate, iar cele ce urmează a fi luate, să fie aminate.
3. Instituția Părții Contractante al carei cetățean a fost defunctul și care este competența potrivit articolului 38 alineatul 1, va putea cere ridicarea măsurilor luate conform alineatului 1.

Articolul 43

Transmiterea succesiunii

În cazul când, după terminarea procedurii succesoriale pe teritoriul unei Părți Contractante, bunurile succesoriale mobile sau sumele realizate din vânzarea bunurilor succesoriale mobile ori imobile, vor trebui să fie predate succesorilor al căror domiciliu sau reședința se afla pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, bunurile succesoriale sau sumele realizate din vânzarea lor se predau reprezentantei diplomatice sau oficiului consular al acestei Părți Contractante, dacă:

- a) instituția competența a încunoștințat, dacă aceasta se prevede în legea Părții Contractante unde se găsesc bunurile succesoriale, pe creditorii defunctului ca aceștia să-și formuleze pretențiile lor în termen de șase luni;
- b) toate impozitele și taxele succesoriale și toate pretențiile formulate au fost plătite sau asigurate;
- c) instituțiile competente au dat aprobarea pentru exportul obiectelor succesoriale sau transferarea sumelor de bani rezultate în urma vânzării lor.

Secțiunea V

Recunoașterea și executarea hotărârilor de natura nepatrimonială

Articolul 44

1. Hotărârile definitive de natura nepatrimonială ale instanțelor judecătorești și organelor de tutela și curatela ale uneia din Părțile Contractante, produc efecte juridice pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, fără nici o procedură, dacă nici o instanță judecătorească sau organ de tutela sau curatela ale acestei Părți Contractante nu a dat o hotărâre definitivă anterioară cu putere de lucru judecat, sau dacă nu are competența exclusivă în baza prezentului Tratat.

Recunoașterea și executarea hotărârilor patrimoniale

Articolul 45

Ambele Părți Contractante recunosc și vor încuviința să se execute pe teritoriul lor, potrivit dispozițiilor ce urmează:

- a) hotărârile definitive de natura patrimonială, în cauzele civile și familiale, date pe teritoriul celeilalte Părți Contractante;
- b) hotărârile judecătorești definitive date pe teritoriul celeilalte Părți Contractante în cauzele penale, privind repararea pagubelor.

Articolul 46

1. Încuviințarea executării se face la cerere și este de competența instanțelor Părții Contractante pe teritoriul căreia urmează să se facă executarea.
2. Cererea de încuviințare a executării se depune la tribunalul care s-a pronunțat în prima instanță în cauza respectiva. Aceasta cerere va fi transmisă instanței competente să încuviințeze executarea. Cererea va putea fi depusă și direct la aceasta din urma instanța.

Articolul 47

1. La cererea de încuviințare a executării se va anexa:

- a) textul complet al hotărîrii, precum și o adeverință ca hotărîrea a rămas definitivă, dacă aceasta nu rezultă din hotărîre;
- b) actele originale sau copii certificate ale actelor, din care să rezulte ca persoanei obligate prin hotărîre, care nu a luat parte la proces, i s-a înmănat, la timp și în forma convenită, citația sau orice alta comunicare prevăzută de lege în legătură cu intentarea acțiunii;
- c) traducerea certificată a cererii și a actelor indicate la punctele "a" și "b".

2. Odată cu cererea de încuviințare a executării poate fi făcută și cererea de executare.

Articolul 48

1. Procedura încuviințării executării și executarea se efectuează potrivit legii Părții Contractante pe teritoriul căreia urmează să fie executată hotărîrea.
2. Orice obiecțiune cu privire la încuviințarea executării se va rezolva de instanța care a încuviințat executarea, iar cele privitoare la executare, de către instanța în circumscripția căreia se face executarea.

Articolul 49

Refuzul recunoașterii și executării hotărîrilor

Recunoașterea unei hotărîri sau încuviințarea executării poate fi refuzată:

- a) dacă persoana obligată prin hotărîre nu a participat la proces ca urmare a împrejurării ca ei sau reprezentantului sau nu i-a fost înmănată, în modul prevăzut de lege și la timp, citația sau orice alta comunicare prevăzută de lege în legătură cu intentarea acțiunii ori în cazul în care citarea s-a făcut prin afișare;
- b) dacă hotărîrea judecătorească este în contradicție cu o hotărîre definitivă data anterior între aceleași părți, avînd același obiect și pentru același temei, de către o instanță a Părții Contractante pe teritoriul căreia urmează să fie recunoscută hotărîrea sau efectuată executarea. Aceasta dispoziție nu se aplică dacă, potrivit legii instanței care decide asupra cererii, hotărîrea anterioară poate fi modificată sau înlocuită printr-o alta hotărîre, datorită schimbării împrejurărilor care au stat la baza ei.

Articolul 50

1. Dispozițiile art. 44-49 se aplică și tranzacțiilor încheiate în fața instanțelor judecătorești.
 2. Dispozițiile art. 44-49 se aplică și hotărîrilor și tranzacțiilor pronunțate sau încheiate în fața instanțelor judecătorești, înainte de intrarea în vigoare a prezentului Tratat.
- Executarea cheltuielilor de judecată

Articolul 51

1. Dacă una din părțile în proces, scutită de cauțiune conform art. 19, este obligată, printr-o hotărîre definitivă, să plătească celeilalte părți cheltuieli de judecată, instanța competența de pe teritoriul celeilalte Părți Contractante încuviințează, la cerere, gratuit, executarea acestor cheltuieli.
2. Prin cheltuieli de judecată se înțeleg și cheltuielile ocazionate de liberarea adeverintelor, precum și de traducerea sau certificarea actelor prevăzute în articolul 52 alin. 2 și art. 53 alin. 2.

Articolul 52

1. Instanța care încuviințează executarea hotărîrii se limitează numai la verificarea împrejurării dacă hotărîrea este definitivă.
2. La cererea de încuviințare a executării se anexează o copie certificată de pe hotărîrea privitoare la cheltuieli, o adeverință din care să rezulte ca hotărîrea este definitivă, precum și traducerile certificate ale acestor acte.

Articolul 53

1. În ce privește urmărirea cheltuielilor de judecată avansate de stat, instanța Părții Contractante pe al cărei teritoriu s-a născut obligația de plată va cere instanței competente a celeilalte Părți Contractante să urmărească încasarea acestor cheltuieli.

Aceasta din urma instanța efectuează executarea și pune la dispoziție suma încasată, reprezentantei diplomatice sau oficiului consular al celeilalte Părți Contractante.

2. La cerere se va atașa o copie de pe hotărîrea prin care se stabilește cuantumul cheltuielilor de judecată, o adeverință ca hotărîrea a rămas definitivă și o traducere certificată a acestor acte.

Articolul 54

Predarea obiectelor

Predarea obiectelor sau remiterea sumelor de bani către un creditor care are domiciliul pe teritoriul celeilalte Părți Contractante se face în conformitate cu prevederile legale în vigoare pentru exportul de obiecte sau remiterea de sume de bani.

Articolul 55

Cheltuieli de executare

În ceea ce privește cheltuielile de executare se aplică legea Părții Contractante pe teritoriul căreia se execută hotărîrea.

Capitolul 2

Asistența juridică în cauzele penale

Articolul 56

Obligația de extrădare

1. Părțile Contractante se obliga să-și extrădeze reciproc, la cerere, în condițiile prezentului Tratat, persoane aflate pe teritoriul lor, în vederea urmăririi penale, judecării sau executării pedepsei.
2. Extrădarea se admite numai pentru infracțiunile a căror savîrsire atrage, potrivit legilor ambelor Părți Contractante, o pedeapsă mai mare decît un an privațiune de libertate sau o pedeapsă mai grea (denumite mai departe "infracțiuni care atrag extrădarea") și pentru executarea hotărîrilor definitive prin care s-a pronunțat o astfel de pedeapsa.

Articolul 57

Refuzarea extrădării

Extrădarea nu are loc, dacă:

- a) persoana a carei extrădare se cere este cetățean al Părții Contractante solicitate;
- b) infracțiunea a fost săvîrșită pe teritoriul Părții Contractante solicitate;
- c) potrivit legii Părții Contractante solicitate acțiunea penală nu poate fi exercitată sau hotărîrea nu poate fi executată ca urmare a împlinirii termenului de prescripție sau pentru un alt temei legal;
- d) persoana a carei extrădare se cere a fost judecata definitiv pentru aceeași infracțiune sau dacă în cauza s-a dat o hotărîre sau o ordonanță de încetare a procesului penal pe teritoriul Părții Contractante solicitate;
- e) potrivit legii ambelor Părți Contractante acțiunea penală nu poate fi pusă în mișcare decît la plîngerea prealabilă a părții vătămate.

Articolul 58

Obligația de a porni acțiune penală

1. Fiecare Parte Contractantă se obliga ca la cererea celeilalte Părți Contractante, sa poarnească, în conformitate cu propria sa lege, acțiunea penală împotriva unui cetățean al său cînd el a savîrsit pe teritoriul celeilalte Părți Contractante o infracțiune care atrage extrădarea.
2. La cerere se anexează o informare cuprinzînd date despre infracțiune și toate probele existente cu privire la săvîrșirea infracțiunii.
3. Partea Contractantă solicitată este obligată sa informeze Partea Contractantă solicitanta despre rezultatul procesului penal. Dacă s-a dat o hotărîre penală se va anexa și o copie după aceasta hotărîre.

Articolul 59

Modul de legătură

În problemele extrădării, miniștrii justiției și procurorii generali ai celor două Părți Contractante comunică direct între ei.

Articolul 60

Actele care se anexează la cererea de extrădare

La cererea de extrădare se anexează:

- a) copia certificată a mandatului de arestare, iar la cererea de extrădare pentru executarea pedepsei - copia certificată a hotărîrii rămase definitive; aceste acte vor trebui sa cuprindă date asupra infracțiunii comise, asupra locului și timpului săvîrșirii infracțiunii, precum și calificarea ei juridică; dacă prin infracțiune s-au produs pagube materiale, se va indica cuantumul stabilit sau probabil al acestora;
- b) textul de lege al Părții Contractante solicitante în care se încadrează infracțiunea;
- c) în măsura în care este posibil, date privind cetățenia persoanei a carei extrădare se cere, acte și informații despre domiciliul sau reședința sa, date cu privire la persoana, precum și descrierea fizionomiei, fotografii și amprente digitale.

Articolul 61

Date suplimentare

1. În cazul cînd sînt îndoieli cu privire la săvîrșirea infracțiunii care atrage extrădarea sau dacă cererea de extrădare nu conține toate datele necesare, Partea Contractantă solicitată poate să ceara date suplimentare, stabilind în acest scop un termen de doua luni; acest termen poate fi prelungit, dacă este necesar, la cererea Părții Contractante solicitante.
2. Dacă Partea Contractantă solicitanta nu prezintă în termenul stabilit datele suplimentare, Partea Contractantă solicitată poate elibera persoana arestată.

Arestarea în vederea extrădării

Articolul 62

După primirea cererii de extrădare, Partea Contractantă solicitată va lua neîntârziat măsuri pentru arestarea persoanei a carei extrădare se cere.

Articolul 63

1. Arestarea unei persoane poate avea loc și înainte de primirea cererii de extrădare, dacă s-a primit o intervenție în acest sens de la Partea Contractantă solicitantă. Intervenția va menționa mandatul de arestare sau hotărîrea definitivă data împotriva acelei persoane, indicind ca cererea de extrădare va fi trimisă ulterior. Intervenția de arestare, înainte de primirea cererii de extrădare, poate fi făcută prin posta, telegraf, telefon sau radio.

2. O persoană poate fi arestată fără intervenția prevăzută în alineatul 1, dacă există temeiuri suficiente ca ea a săvîrșit pe teritoriul celeilalte Părți Contractante o infracțiune care atrage extrădarea.

3. Despre arestarea făcută potrivit alineatelor 1 și 2, va fi instiintată neîntârziat cealaltă Parte Contractantă.

Articolul 64

Persoana arestată conform articolului 63 va fi eliberată dacă în termen de o luna din ziua cînd s-a expedit comunicarea despre arestare nu se primește cererea de extrădare.

Articolul 65

Amînarea extrădării

Dacă persoana a carei extrădare se cere este implicată într-un proces penal în curs sau dacă a fost condamnată pentru o altă infracțiune pe teritoriul Părții Contractante solicitate, extrădarea poate fi amînată pînă la sfîrșitul procesului penal, pînă la executarea completă a pedepsei pronunțate de instanța sau pînă la eliberarea înainte de expirarea duratei acesteia.

Articolul 66

Extrădarea temporară

1. Dacă amînarea extrădării prevăzută în articolul 65 ar putea atrage după sine împlinirea termenului de prescripție a acțiunii penale sau ar putea aduce prejudicii serioase pentru stabilirea faptelor, persoana a carei extrădare s-a cerut poate să fie extrădată temporar pe baza unei cereri motivate.

2. Persoana extrădată temporar va fi înapoiată după efectuarea actelor procesuale pentru care a fost extrădată.

Articolul 67

Cereri de extrădare din partea mai multor state

Dacă se primesc cereri de extrădare din partea mai multor state, Partea Contractantă solicitată hotărăște cărui stat se va face extrădarea.

Articolul 68

Limitele acțiunii penale privind persoana extrădată

1. Fără acordul Părții Contractante solicitate, persoana extrădată nu poate fi trasa la răspundere penală, supusă executării pedepsei sau extrădată unui al treilea stat, pentru o infracțiune săvîrșită înaintea extrădării și pentru care nu s-a făcut extrădarea.

2. Acordul nu este necesar dacă persoana extrădată, care nu este cetățean al Părții Contractante pe al carei teritoriu se afla, nu părăsește teritoriul acestei Părți Contractante în termen de o luna de la sfîrșitul procesului penal, iar în cazul condamnării, de la executarea pedepsei sau stingerea executării ei ori dacă el se reîntoarce pe teritoriul acesteia. În acest termen nu se socotește timpul în cursul căruia persoana extrădată nu a putut părăsi teritoriul Părții Contractante solicitante din motive independente de voința sa.

Articolul 69

Predarea

Partea Contractantă solicitată este obligată să comunice Părții Contractante solicitante locul și data predării. Dacă Partea Contractantă solicitantă nu ia în primire persoana ce urmează a fi extrădată, în termen de 15 zile de la data stabilită pentru predare, aceasta persoană va fi pusă în libertate.

Articolul 70

Repetarea extrădării

Dacă persoana extrădată se sustrage de la urmărirea penală, de la judecata ori de la executarea pedepsei și se întoarce pe teritoriul Părții Contractante solicitate, în cazul unei noi cereri, ea va fi extrădată fără a mai fi necesară prezentarea actelor prevăzute în articolele 60 și 61.

Articolul 71

Informații cu privire la rezultatele procesului penal

Părțile Contractante își comunică reciproc informații cu privire la rezultatul procesului penal pornit împotriva persoanelor extrădate. Dacă împotriva acestor persoane a fost pronunțată o hotărîre definitivă, se va transmite și copia hotărîrii.

Articolul 72

Tranzitarea

1. Fiecare Parte Contractantă autoriza, la cerere, transportul pe teritoriul sau a persoanelor extrădate celeilalte Părți Contractante de către un al treilea stat.
2. Cererea pentru autorizarea unui astfel de transport se înaintează și se rezolvă după aceleași reguli ca și cererea de extrădare.
3. Părțile Contractante nu sînt obligate să autorizeze tranzitarea persoanelor a căror extrădare nu poate avea loc potrivit prezentului Tratat.

Articolul 73

Transportul provizoriu al persoanelor arestate

1. În cazul cînd este necesară audierea ca martori a unor persoane care se găsesc arestate pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, organele, prevăzute în articolul 59, ale acestei Părți Contractante pot dispune transportarea lor pe teritoriul Părții Contractante solicitante, cu condiția ca aceste persoane să fie menținute în stare de arest și să fie înapoiate în cel mai scurt timp după audiere.
2. În cazul cînd este necesară audierea ca martori a unor persoane care se găsesc arestate într-un al treilea stat, organele Părții Contractante solicitate, prevăzute în articolul 59, autoriza transportul, dus și întors, al acestor persoane pe teritoriul statului lor, cu respectarea prevederilor articolului 9.

Articolul 74

Transmiterea obiectelor

1. Părțile Contractante se obliga să-și trimită reciproc:
 - a) obiectele sau sumele de bani, care au fost procurate prin infracțiunea care a atras extrădarea, cu respectarea dispozițiilor legale privind exportul de obiecte sau remiterea de sume de bani;
 - b) obiectele care pot avea importanța ca probe în cauza penală; aceste obiecte se transmit și în cazul cînd extrădarea infractorului nu poate fi făcută din cauza morții lui, sustragerii sau din alte împrejurări.
2. Dacă obiectele cerute sînt necesare Părții Contractante solicitate ca probe într-o cauza penală, transmiterea lor poate fi amînată pînă la terminarea procesului în cauza.
3. Drepturile terților asupra obiectelor transmise rămîn neatînse. Obiectele asupra cărora exista asemenea drepturi trebuie restituite Părții Contractante solicitate după terminarea procedurii, pentru a fi restituite celui îndreptățit.

Articolul 75

Comunicarea hotărîrilor de condamnare

Părțile Contractante își comunică trimestrial, date privind hotărîrile definitive pronunțate de instanțele unei Părți Contractante împotriva cetățenilor celeilalte Părți Contractante, transmițînd totodată amprente digitale existente ale condamnaților.

Articolul 76

Informații asupra antecedentelor penale

La cererea instanțelor judecătorești sau a procuraturilor celeilalte Părți Contractante se vor da gratuit informații asupra antecedentelor penale ale persoanelor urmărite sau supuse judecății pe teritoriul acelei Părți Contractante.

Partea a III-a DISPOZIȚII FINALE

Articolul 77

Prezentul Tratat este supus ratificării. Schimbul instrumentelor de ratificare se va efectua la București în timpul cel mai apropiat.

Articolul 78

Tratatul intră în vigoare după 30 de zile de la schimbul instrumentelor de ratificare. Durata Tratatului este de 5 ani din ziua intrării în vigoare.

Dacă nici una din Părțile Contractante nu denunța Tratatul cu cel puțin 6 luni înainte de expirarea termenului de cinci ani, valabilitatea lui se prelungește, de fiecare dată, pentru alți cinci ani.

Articolul 79

Odată cu intrarea în vigoare a prezentului Tratat își încetează valabilitatea:

- a) Convenția judiciară între România și Bulgaria încheiată la București, la 19 aprilie 1924;
- b) Convenția de extrădare între România și Bulgaria încheiată la București, la 19 aprilie 1924.

Prezentul Tratat s-a întocmit, în doua exemplare, fiecare în limbile română și bulgara, ambele texte avînd aceeași valabilitate.

Drept care împuterniciții ambelor Părți Contractante au semnat prezentul Tratat și au aplicat sigiliile.

Făcut la Sofia în ziua de 3 decembrie 1958.

C.T.C.E. Piatra Neamt